

คณะเภสัชศาสตร์

ชมพู่มาหาจากเมล็ดน้อยหน้า

นางสาวกนกพร ตั้งจิตติพร

นางสาวกฤษดี สกุลงาม

โครงการพิเศษปีการศึกษา 2538

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาเภสัชศาสตรบัณฑิต

คณะเภสัชศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

แชมป์มาหาจากเมล็ดน้อยหน้า

นางสาวกนกพร ตั้งจิตติพร
นางสาวกุลวดี สกุลงาม

โครงการพิเศษนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญาเกาส์ศาสตรบัณฑิต

คณะเกาส์ศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหิดล

พ. ศ. 2538

Antiparasitic Shampoo from *Annona squamosa* seed

Miss Kanokporn Tangjittiporn

Miss Kulwadee Sakulngam

**A Special Project Submitted in Partial Fullfillment of
the Requirement for the Degree of
Bachelor of Science in Pharmacy
Faculty of Pharmacy
Mahidol University**

1995

บทคัดย่อ

โครงการพิเศษนี้เป็นการศึกษาฤทธิ์ฆ่าเหาของสารสกัดเมล็ดน้อยหน่า (*Annona squamosa* Linn.) ด้วยตัวทำละลาย Petroleum ether โดยนำมาพัฒนาในรูปแบบแชมพู แล้วทดสอบหาความเข้มข้นของสารสกัดเมล็ดน้อยหน่าในแชมพูที่ให้ผลการฆ่าเหาได้อย่างมีประสิทธิภาพ

จากการทดลองฆ่าเหาของแชมพูจากเมล็ดน้อยหน่าบนแผ่นหนังหมู พบว่าแชมพูที่มีความเข้มข้น 2.5% w/w สามารถฆ่าตัวเหาได้ 100% ภายในเวลา 15 นาที แชมพูที่มีความเข้มข้น 5% w/w สามารถฆ่าเหาได้ 100% ภายในเวลา 25 นาที และแชมพูที่มีความเข้มข้น 10% w/w สามารถฆ่าเหาได้ 100% ภายในเวลา 20 นาที และจากผลการทดลองทางคลินิกโดยใช้แชมพูที่มีความเข้มข้น 2.5% w/w และ 10% w/w มาทดสอบกับตัวเหาบนศีรษะของคนพบว่า ความเข้มข้นของแชมพูที่ออกฤทธิ์ฆ่าเหาได้อย่างมีประสิทธิภาพและรวดเร็วที่สุด คือแชมพูที่มีความเข้มข้น 10% w/w สามารถฆ่าเหาได้ 90.14% ภายในเวลา 10 นาที และสามารถฆ่าเหาได้ 91.64% ภายในเวลา 20 นาที ส่วนแชมพูชนิด 2.5% w/w สามารถฆ่าเหาได้ 86.19% ภายในเวลา 10 นาที และ 88.86% ภายในเวลา 30 นาที นอกจากนี้จากการทดลองยังพบอีกว่าแชมพูดังกล่าวไม่ก่อให้เกิดอาการระคายเคืองต่อหนังศีรษะ และไม่ทำให้ผู้ใช้เกิดอาการแพ้แต่ประการใด

เมื่อดูจากลักษณะแชมพู และความคงตัวเมื่อตั้งทิ้งไว้นาน 1 เดือนพบว่า แชมพูชนิด 2.5% w/w มีความคงตัวค่อนข้างดีกว่าชนิดอื่นๆ อีกทั้งใช้สารสกัดน้อย และผลการฆ่าเหาไม่แตกต่างจากแชมพูชนิด 10% w/w มากนัก แชมพูชนิด 2.5% w/w จึงเป็นแชมพูชนิดที่น่าสนใจมากที่สุด

Abstract

This special project is a study of antiheadlice activity of various shampoos from petroleum ether extract of Custard apple seeds (*Annona squamosa* Linn.). Test for optimal concentration of extract which yielded the best killing head-lice efficiency was done.

From *in vitro* test on pig skin , a shampoo of 2.5 w/w could kill 100% head-lice within 15 minutes while 5% and 10% w/w shampoo took 25 and 20 minutes respectively. In clinical trial , it was found that a killing efficiency of a 10% shampoo were 90.14% and 91.64% within 10 and 20 minutes respectively. A 2.5% shampoo killed 86.19% head-lice within 10 minutes and 88.86% within 30 minutes . More over , no shampoo was found to cause irritation and side effect.

From observing the appearance of these shampoos and their stability after 1 month , a 2.5% recipe showed better stability than others. So , a 2.5% w/w shampoo should be the optimum concentration because less extract was needed and a killing head-lice efficiency was nearly the same as a 10% w/w preparation.